

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220, www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

NR/SP/21 /2019

Warszawa, 07.05.2019

ZWIĄZEK
RZEMIOSŁA POLSKIEGO

2019 -05- 07

POTWIERDZENIE
WYSYŁKI POCZTY

Pan

Stanisław Piotrowicz

Przewodniczący Sejmowej Komisji

Sprawiedliwości i Praw Człowieka

W związku z pracami nad senackim *Projektem ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego* Związek Rzemiosła Polskiego przeprowadził szerokie konsultacje ze środowiskiem przedsiębiorców proponowanych rozwiązań prawnych projektu. Projekt ustawy był opiniowany przez przedsiębiorców za pomocą panelu konsultacyjnego on-line, poddany ocenie ekspertów oraz przedmiotem prac w ramach warsztatów konsultacyjnych. Prace nad projektem ustawy były realizowane w ramach projektu *Monitorowanie prawa gospodarczego przez organizacje rzemiosła*” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś priorytetowa: II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie: 2.16 Usprawnienie procesu stanowienia prawa.

W wyniku przeprowadzonych działań zostało wypracowane stanowisko Związku Rzemiosła Polskiego, które przekazujemy.

Senacki projekt ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego miał na celu zwiększenie zakresu ochrony osób, które poniosły szkody w wyniku czynów niedozwolonych korzystających z usług kancelarii odszkodowawczych i wyeliminować nieetyczne praktyki w zakresie pozyskiwania klientów przez te kancelarie. Pomimo dobrych założeń, które były podstawą prac nad projektem to jednak ostateczny projekt ustawy skierowany do Sejmu znacznie odbiega od tego celu i bardzo głęboko ingeruje w rynek usług związany z likwidacją szkód, zwłaszcza komunikacyjnych.

W projekcie ustawy „czyn niedozwolony” został zdefiniowany w rozumieniu kodeksu cywilnego również w odniesieniu do spraw z zakresu kolizji komunikacyjnych, zdarzeń medycznych, roszczeń dochodzonych z tytułu deliktów od osób fizycznych, roszczeń dochodzonych za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie

przy wykonywaniu władzy publicznej, szkód wynikających z czynności powierzonych do wykonania drugiej osobie, szkód wyrządzonych przez zwierzęta, czy naruszenia dóbr osobistych. Tym samym pomimo, że w treści uzasadnienia do Projektu ustawy ustawodawca wskazał, że przedmiot ustawy podyktowany jest zakresem spraw jakimi zajmują się doradcy odszkodowawczy, tj. roszczeniami wynikającymi z wypadków komunikacyjnych, w praktyce projekt ustawy będzie miał zastosowanie do znacznie większej ilości spraw, także takich których doradcy odszkodowawczy nie obsługują.

Związek Rzemiosła Polskiego stoi na stanowisku, że zaprezentowane w Projekcie ustawy szerokie ujęcie jej zakresu przedmiotowego jest nieproporcjonalne do celów przedstawionego projektu. Należy zaproponować zatem jej ograniczenie.

W ocenie Związku Rzemiosła Polskiego proponowane zapisy artykułu 6 i 7 ingerują za bardzo w stosunki stron i wykraczają znacznie poza standardy określone na gruncie prawa cywilnego odnośnie swobody kształtowania umów. Zwłaszcza gdyby został przyjęty artykuł 7, to mogłoby nastąpić naruszenie praw obywateli, a nie ma żadnych podstaw do pozbawienia stron umowy możliwości skorzystania z tych rozwiązań, które przewiduje w zakresie wzajemnych stosunków kodeks cywilny (tj. udzielenia pełnomocnictwa do odbioru odszkodowania od ubezpieczyciela).

Przyjęcie artykułu 9 w obecnym brzmieniu spowoduje, że zostanie całkowicie wyeliminowana możliwość dokonywania cesji wierzytelności wynikających z czynów niedozwolonych. Zgodnie z tym zapisem nie będzie można dokonać cesji wierzytelności nie tylko na rzecz kancelarii odszkodowawczych, ale również na warsztaty samochodowe, czy firmy zajmujące się najmem zastępczym. Niewątpliwie projektowana regulacja będzie miała szczególnie wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw zajmujących się naprawą pojazdów powypadkowych i utrudni ona czy wręcz uniemożliwi bezgotówkową likwidację szkód spowodowanych wypadkami komunikacyjnymi.

W chwili obecnej likwidacja szkód komunikacyjnych realizowana jest na ogół w dwojaki sposób. Albo właściciel uszkodzonego auta upoważnia warsztat samochodowy do otrzymania odszkodowania bezpośrednio od ubezpieczyciela, albo dokonuje cesji swojej wierzytelności, cedując wszelkie prawa z tego tytułu na warsztat. Należy podkreślić, że niektóre przedsiębiorstwa zajmujące się kompleksową likwidacją szkody przejmują w ten sposób na siebie prawo do odszkodowania nie tylko za pokrycie kosztów wyceny i naprawy, ale również kosztów najmu pojazdu zastępczego, holowania, parkowania, czy badania technicznego. W myśl projektowanej regulacji, jeżeli ubezpieczyciel nie wyrazi zgody, np. na zakres naprawy lub określoną przez warsztat kwotę wynagrodzenia, poszkodowany najpierw będzie musiał dokonać naprawy, zapłacić za nią, a następnie sam dochodzić roszczeń od ubezpieczyciela, także na drodze sądowej. Podobnie sytuacja może wyglądać w przypadku pokrywania kosztów

najmu pojazdu zastępczego. Trudno spodziewać się, aby warsztaty lub firmy wynajmujące pojazdy zastępcze czekały na wynagrodzenie do czasu, aż klient zakończy spór sądowy z ubezpieczycielem.

Przyjęcie rozwiązania zaproponowanego w projekcie ustawy może doprowadzić do zwiększenia kosztów związanych z funkcjonowaniem małych i średnich przedsiębiorstw, które dotychczas świadczyły usługi metodą bezgotówkową lub doprowadzi do znacznego ograniczenia świadczenia usług związanych z likwidacją szkód komunikacyjnych.

Wprowadzając tak głęboką ingerencję w rynek likwidacji szkód komunikacyjnych wnioskodawca nie przeprowadził analizy skutków społeczno-ekonomicznych wprowadzanych regulacji, które mogą znacznie ograniczyć działalność warsztatów naprawczych w wyniku zakazu przekazywania cesji (art.9) oraz obowiązku przekazywania wypłaty wyłącznie na rzecz poszkodowanego (art.7).

W roku 2018 funkcjonowało około 20 tys. małych i średnich przedsiębiorstw zajmujących się wyłącznie naprawą samochodów, w których zatrudnionych jest ok. 100 tys. osób. Wprowadzenie proponowanych regulacji może znacznie ograniczyć funkcjonowanie dużej części zakładów, doprowadzić do zamknięcia części z nich oraz do znacznego ograniczenia zatrudnienia w wyniku niemożności świadczenia usług serwisowych w systemie bezgotówkowym.

Również klienci serwisów samochodowych zostaną pozbawieni możliwości wyboru metody finansowania likwidacji szkody, co znacznie ograniczy ich prawa. Zawarcie w przepisie art. 9 sformułowania „lub osobę trzecią” oznacza pełny zakaz cesji jakiegokolwiek wierzytelności przez ubezpieczonych. I dotyczy on także możliwości cesji takich wierzytelności na warsztaty likwidujące szkody komunikacyjne bezgotówkową metodą serwisową. Efektem takiego zapisu będzie praktyczne pozbawienie takich klientów należnych im praw w dochodzeniu swoich roszczeń wobec zakładów ubezpieczeniowych. Do tej pory obroną praw klientów w zakresie powszechnej praktyki zaniżania wartości odszkodowania zajmowały się serwisy naprawcze, wykonujące usługę naprawy pojazdu dla klienta, przyjmując na siebie cesję roszczeń klienta. Po wprowadzeniu opisanej wyżej zmiany prawa, klient nie będzie już mógł przenieść swojej wierzytelności i będzie musiał samodzielnie toczyć spory sądowe z ubezpieczycielem o ewentualne zaniżenie odszkodowania. Można stwierdzić, że duża część klientów przy mniejszych kwotach odszkodowania nie będzie narażać się na niedogodności długotrwałego postępowania sądowego i rezygnować z należnego im odszkodowania.

Mając na uwadze przedstawione powyżej argumenty można stwierdzić, że skutki proponowanych regulacji będą negatywne zarówno dla małych i średnich przedsiębiorstw z branży motoryzacyjnej, jak również dla klientów. Dlatego Związek Rzemiosła Polskiego

proponuje wprowadzenie w projekcie następujących zmian:

1. Zmiana brzmienia art. 1 ustawy

Brzmienie obecne:

Art. 1. Ustawa określa prawa i obowiązki stron umowy o dochodzenie roszczeń wynikających z czynu niedozwolonego, zwanych dalej „roszczeniami odszkodowawczymi” oraz zasady prowadzenia akwizycji i reklamy usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

Propozycja zmiany:

Art. 1. Ustawa określa prawa i obowiązki stron umowy o dochodzenie roszczeń wynikających ze szkody na osobie będącej następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, zwanych dalej „roszczeniami odszkodowawczymi” oraz zasady prowadzenia akwizycji i reklamy usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

2. Zmiana brzmienia art. 3 ustawy

Brzmienie obecne:

Art. 3. 1. Przez umowę o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych doradca zobowiązuje się za wynagrodzeniem do dokonania na rzecz klienta czynności faktycznych lub prawnych związanych z dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych od podmiotu obowiązanego. Czynności te mogą obejmować w szczególności ustalenie przyczyn i okoliczności zdarzeń powodujących szkodę, osób odpowiedzialnych za szkodę, wysokości szkody oraz rodzaju i wysokości należnych świadczeń.

Umowa o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Propozycja zmiany:

Art. 3. Przez umowę o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych doradca zobowiązuje się za wynagrodzeniem do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od podmiotu obowiązanego do naprawienia szkody na osobie.

3. Wykreślenie art. 7 ustawy

4. Wykreślenie art. 9 ustawy

W wyniku wprowadzonych zmian zostanie przywrócony pierwotne cel ustawy, którym miało być uregulowanie działalności ” kancelarii odszkodowawczych”.

Artykuł 1 w pierwotnym zamierzeniu projektodawcy miał służyć ograniczeniu możliwości obrotu wierzytelnościami wynikającymi z wypadków, co głównie dotyczy roszczeń o

charakterze osobowym. Nowe brzmienie przepisu pozwoli powrócić do tego założenia. Zakaz cesji roszczeń o charakterze osobowym istnieje w polskim prawie od kilkudziesięciu lat i ma swoje uzasadnienie w tym, żeby ofiary czynów niedozwolonych nie były wtórnie wiktyimizowane przede wszystkim poprzez możliwość nieuzasadnionego ekonomicznie działania podjętego pod wpływem zaistniałego zdarzenia. Wyłączenie jednak przy tym możliwości cesji roszczeń majątkowych działa jeszcze bardziej na niekorzyść poszkodowanych.

Zmiany w artykule 3 ograniczą bardzo szeroki zakres rygorów wynikających z obecnego brzmienia artykułu, który obejmuje nie tylko samo dochodzenie roszczeń odszkodowawczych, ale również czynności „związane z dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych”. W związku z tym zaproponowana zmiana umożliwi wyłączenie zastosowania ustawy wobec innych podmiotów niż „kancelarie odszkodowawcze”, np. serwisów naprawczych.

Wykreślenie art. 7 i 9 ustawy pozwoli na realizację usług w modelu rozliczeń szkód komunikacyjnych „bezgotówkową metodą serwisową”, dzięki czemu nie będzie negatywnego wpływu ustawy na rynek usług motoryzacyjnych oraz poprawi sytuację klienta.

Senacki projekt ustawy wzbudza duże kontrowersje w środowisku przedsiębiorców ze względu na negatywne skutki, które może wywołać jego uchwalenie, dlatego Związek Rzemiosła Polskiego uważa, że najlepszym rozwiązaniem byłoby odrzucenie projektu w całości.

Prezes Zarządu
Związku Rzemiosła Polskiego
Jan Gogolewski
Jan Gogolewski

E. Kucior
E. Kucior